

Sygn. akt:

Wypis postanowienia z protokołu rozprawy z dnia 25 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w K , VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Katarzyna Gajewska -spr.
Sędziowie: SSO Izabela Gruszkowska
SSO Jarosław Łukasik

Protokolant: sekr. sądowy Wioletta Bugajska

na posiedzeniu jawnym rozpoznał sprawę

z wniosku R Ar

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K

o zasiłek chorobowy

na skutek apelacji Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K

od wyroku Sądu Rejonowego dla K z w K IV Wydziału Pracy i

Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 28 września 2017 r. sygn.

(...)00:04:53 **Sąd postanowił:**

2. zwrócić do się do Sądu Najwyższego o rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego czy na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, osoba, która stała się z niezdolna do pracy w okolicznościach wskazanych w art. 7 ww. ustawy, ale posiadała przez okres krótszy niż 14 dni niezdolności do pracy trwającej po ustaniu ubezpieczenia chorobowego tytuł do objęcia dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym. do którego nie przystąpiła, nie nabywa zasiłku chorobowego za cały okres trwania niezdolności do pracy po ustaniu ubezpieczenia chorobowego, czy tylko za okres, w którym kontynuowała działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym.

(...)

**Na oryginale właściwe podpisy
Zgodność z oryginałem stwierdza**

Starszy Sekretarz Sądowy

Uzasadnienie

postanowienia z dnia 25 kwietnia 2018 r.

Decyzją z dnia 2 marca 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K odmówił R. A. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 10 listopada 2015 r. do 10 lutego 2016 r. Jako podstawę prawną decyzji organ rentowy wskazał przepisy art. 13 ust. 1 pkt 2, art. 17 ust. 1 i art. 68 ust. 1 ustawy z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. ZUS podniósł, że od 10 sierpnia 2015 r. do 9 listopada 2015 r. R. A. była zatrudniona w M i z tego tytułu złożyła wniosek o wypłatę zasiłku chorobowego za okres od 10 listopada 2015 r. do 23 listopada 2015 r., tj. po ustaniu zatrudnienia. Z zaświadczenia lekarskiego wynika, że ubezpieczona była niezdolna do pracy od 3 listopada 2015 r. do 23 listopada 2015 r. Zakład pracy wypłacił wynagrodzenie chorobowe za okres od 11 września 2015 r. do 13 października 2015 r. oraz zasiłek chorobowy za okres od 14 października 2015 r. do 9 listopada 2015 r., tj. do dnia rozwiązania umowy o pracę. Od 28 lipca 2015 r. do 19 listopada 2015 r. ubezpieczona wykonywała umowy zlecenia na rzecz firmy L.

w K i otrzymała wynagrodzenie za wykonaną pracę. W związku z tym, zdaniem organu rentowego, zwolnienie lekarskie za okres od 3 listopada 2015 r. do 23 listopada 2015 r. R. A. wykorzystywała w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia i straciła prawo do zasiłku chorobowego za cały okres orzeczonej niezdolności na podstawie art. 17 ustawy zasiłkowej. Ponadto nie miała prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu zatrudnienia od 10 listopada 2015 r. na podstawie art. 13 ustawy zasiłkowej z uwagi na fakt, że do 19 listopada 2015 r. wykonywała umowę zlecenia stanowiącą tytuł do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym.

Decyzją z 11 kwietnia 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K odmówił R. A. prawa do świadczenia rehabilitacyjnego.

R. A. wniosła odwołania od obu decyzji, wnosząc o ich zmianę poprzez przyznanie prawa do zasiłku chorobowego za okres od 10 listopada 2015 r. do 10 lutego 2016 r. oraz prawa do świadczenia rehabilitacyjnego po dniu 10 lutego 2016 r.

Wyrokiem z dnia 28 września 2017 r. Sąd Rejonowy dla K w K IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K w ten sposób, że przyznał odwołującej się R. A. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 10 listopada 2015 r. do 10 lutego 2016 r. (pkt I), a w pozostałej części oddalił odwołanie (pkt II).

W uzasadnieniu Sąd I instancji przyjął za bezsporne, iż w okresie od 11 września 2015 r. do 10 lutego 2016 r. odwołująca się była niezdolna do pracy oraz ustalił, że od 10 sierpnia 2015 r. do 9 listopada 2015 r. była zatrudniona w M... na stanowisku kasjera – sprzedawcy, a stosunek pracy ustał 9 listopada 2015 r. Ponadto w dniu 28 lipca 2015 r. zawarła umowę zlecenia na czas nieokreślony z firmą I... z siedzibą w K... W dniu 6 listopada 2015 r. spółka ta rozwiązała z odwołującą się umowę zlecenia z zachowaniem 14-dniowego okresu wypowiedzenia, który upłynął 19 listopada 2015 r. Jako przyczynę wskazano zgłoszony przez odwołującą się brak dyspozycyjności. Sąd Rejonowy ustalił, że przez cały okres obowiązywania umowy zlecenia z 28 lipca 2015 r. odwołująca się nie świadczyła jakichkolwiek usług wynikających z umowy. Z powodu choroby nie oczekiwała na wyjazd do N... i odrzucała oferty zleceniodawcy. I... wypłaciła odwołującej się wynagrodzenie z tytułu umowy zlecenia za okres od 1 listopada 2015 r. do 19 listopada 2015 r. w kwocie 70,59 zł brutto. Wynagrodzenie to zostało w całości zajęte przez komornika. W piśmie z 22 czerwca 2016 r. spółka ta wskazała, że w okresie od 28 lipca 2015 r. do 19 listopada 2015 r. odwołująca się nie wykonywała jakichkolwiek usług opiekuńczych oraz nie składała raportów z wykonywanych usług informacyjno-rekrutacyjnych. Nie wykonywała również żadnych czynności w siedzibie spółki.

Na podstawie przeprowadzonego postępowania dowodowego Sąd I instancji stwierdził, że odwołująca się w okresie od 10 listopada 2015 r. do 10 lutego 2016 r. nie wykorzystywała zwolnienia lekarskiego w sposób niezgodny z jego celem, jak również nie wykonywała pracy zarobkowej. Co prawda odwołująca się miała zawartą umowę zlecenia z firmą I...

w okresie od 28 lipca 2015 r. do 19 listopada 2015 r., jednak umowa ta nie była wykonywana ze względu na chorobę odwołującej się, która odrzucała wszystkie oferty zleceniodawcy i nie świadczyła żadnych czynności wynikających z umowy zlecenia. Wynagrodzenie za okres od 1 listopada 2015 r. do 19 listopada 2015 r. zostało jej wypłacone pomimo braku przedłożenia przez nią raportu z wykonywania czynności informacyjno-rekrutacyjnych, do czego była zobowiązana w celu uzyskania zryczałtowanego wynagrodzenia. Nie zostały zatem spełnione przesłanki określone w art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej, powodujące ustanie prawa do zasiłku chorobowego za okres od 10 listopada 2015 r. do 10 lutego 2016 r. Z tych samych przyczyn Sąd Rejonowy uznał, że nie zostały spełnione przesłanki określone w art. 13 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy. Po rozwiązaniu umowy o pracę, tj. po 9 listopada 2015 r. odwołująca się nie wykonywała żadnych czynności związanych z umową zlecenia, jak również nie pozostawała w gotowości do ich wykonywania ze względu na chorobę. Istotne jest zatem to, że po ustaniu stosunku pracy odwołująca się nie podjęła ani faktycznie nie kontynuowała, a nawet nie miała woli prowadzenia działalności zarobkowej.

Ostatecznie Sąd Rejonowy zmienił zaskarżoną decyzję z 2 marca 2016 r., natomiast odwołanie w części dotyczącej decyzji z 11 kwietnia 2016 r. zostało oddalone.

Od powyższego wyroku organ rentowy wniósł apelację, zaskarżając wyrok w zakresie punktu I, zarzucając:

- 1) naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. polegające na sprzeczności istotnych ustaleń Sądu I instancji z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że odwołująca się w okresie pobierania zasiłku chorobowego w czasie od 10 listopada 2015 r. do 10 lutego 2016 r. nie pracowała, podczas gdy z dokumentów wynikają inne okoliczności;
- 2) naruszenie przepisów prawa materialnego, w szczególności art. 13 ust. 1 pkt 2, art. 17 ust. 1 oraz art. 68 ust. 1 ustawy z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa poprzez ich niezastosowanie.

W ocenie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, o ile w piśmie z 22 czerwca 2016 r. zakład pracy potwierdził, że w spornym okresie wobec braku dyspozycyjności odwołująca się nie wykonywała żadnych usług opiekuńczych, o tyle po otrzymaniu materiałów informacyjnych i reklamowych oraz zapewnieniu pracodawcy o podjęciu wynikających z umowy działań – przez cały ten okres otrzymywała wynagrodzenie mimo braku raportów. Równocześnie I

potwierdziła fakt realizacji zawartej z odwołującą się umowy w części dotyczącej kolportażu materiałów informacyjnych. Przy takich zarzutach organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i oddalenie odwołania od decyzji z 2 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy rozpoznając apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K : powziął następującą wątpliwość prawną:

Czy na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, osoba, która stała się niezdolna do pracy w okolicznościach wskazanych w art. 7 ww. ustawy, ale posiadała przez okres krótszy niż 14 dni niezdolności do pracy trwającej po ustaniu ubezpieczenia chorobowego tytuł do objęcia dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym, do którego nie przystąpiła, nie nabywa zasiłku chorobowego za cały okres trwania niezdolności do pracy po ustaniu ubezpieczenia chorobowego, czy tylko za okres, w którym kontynuowała działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym.

Rozstrzygnięcie tego zagadnienia ma w ocenie Sądu Okręgowego decydujące znaczenie dla rozpoznania apelacji organu rentowego, a to w kontekście właściwej interpretacji przepisu art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Regulacja zawarta w art. 13 ust. 1 pkt 2 cytowanej wyżej ustawy stanowi odstępstwo (po spełnieniu warunków w tym przepisie przewidzianych) od ogólnych zasad określających przesłanki prawa do zasiłku chorobowego wymienionych w art. 6 i art. 7. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 stycznia 2012 r., sygn. akt I UK 212/11 stwierdził, że co prawda przy ścisłej co do zasady wykładni przepisów o ubezpieczeniu społecznym, utrata czy brak prawa do zasiłku nie mogą być ujmowane jako swoista sankcja zawsze rozkładająca się na cały okres niezdolności do pracy, jeżeli ten składał się z kilku okresów niezdolności do pracy. Utrata prawa do zasiłku chorobowego w okresie ubezpieczenia nie powinna więc dotyczyć całego okresu niezdolności do pracy, lecz tylko tego, w którym została podjęta praca. Taka sytuacja będzie miała jednak miejsce wyłącznie przy zastosowaniu art. 17 ww. ustawy, który to przepis odnosi się do zasiłku chorobowego wypłacanego w czasie podlegania ubezpieczeniu chorobowemu, a nie po jego ustaniu, skoro przepis ten posługuje się pojęciem „ubezpieczonego”, a więc osoby objętej ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa. Natomiast według regulacji zawartej w art. 13 ustawy zasiłkowej, zasiłek chorobowy w ogóle nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego. Wykładnia językowa tego przepisu prowadzi do prostego wniosku, że art. 13 nie odnosi się do okresów poszczególnych zwolnień. W sytuacji, w której odwołująca się po ustaniu ubezpieczenia chorobowego kontynuowała działalność zarobkową, nawet przez krótki czas, utrata prawa do zasiłku będzie dotyczyć całego okresu po ustaniu ubezpieczenia, a więc nie wyłącznie okresu zwolnienia lekarskiego, w którym działalność zarobkowa miała miejsce, lecz także okresów objętych kolejnymi zwolnieniami lekarskimi. Ustawodawca nie posłużył się tu – w przeciwieństwie do art. 17 – zwrotem „cały okres tego zwolnienia”, lecz przyjął, że zasiłek chorobowy „nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego”. Wydaje się, że słowo „okres” użyte w tym przepisie dotyczy okresu zasiłkowego, a nie okresu zwolnienia. Tymczasem z art. 8 i 9 ust. 1 omawianej ustawy wynika, że okres trwania niezdolności do pracy z powodu choroby (okres zasiłkowy) to wszystkie okresy nieprzerwanej niezdolności do pracy, a więc na okres zasiłkowy składać się może kilka okresów orzeczonej niezdolności do pracy (zwolnienia od pracy).

W ocenie Sądu Okręgowego dopuszczalny jest jednak inny pogląd, który swoje odzwierciedlenie znalazł w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2012 r., sygn. akt I

UK 13/12. W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd Najwyższy nie znalazł podstaw do uznania, że w świetle analizowanego przepisu art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej utrata prawa do zasiłku chorobowego dotyczy całego okresu niezdolności do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia społecznego bez względu na okres trwania przesłanek utraty w nim wymienionych. Przepis nie odnosi się do okresu niezdolności do pracy. Przepis nie zawiera też określenia „cały okres”. Mowa jest w nim jedynie o nieprzysługiwaniu zasiłku „za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego”. Zasiłek ten nie przysługuje jedynie w okresie trwania wymienionych w nim okoliczności. Przyjmując taką wykładnię, w przedmiotowej sprawie należałoby uznać, że zasiłek chorobowy nie będzie przysługiwał odwołującej się – niezależnie od czasu trwania okresu zasiłkowego czy nawet okresu orzeczonej niezdolności do pracy – wyłącznie za okres, w którym faktycznie wykonywała ona działalność zarobkową, a więc za okres, w którym istniały przesłanki określone w art. 13 ust. 1 pkt 2, tj. do dnia rozwiązania umowy zlecenia - 19 listopada 2015 r. Po ustaniu tego tytułu ubezpieczenia odwołująca się uzyska prawo do zasiłku chorobowego.

Wskazując zatem na przywołane powyżej wątpliwości, działając na zasadzie art. 390 ust. 1 k.p.c. Sąd Okręgowy postanowił przedstawić Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia zagadnienie prawne o treści podanej w postanowieniu.

SSO Jarosław Łukasik

SSO Katarzyna Gajewska (spr.)

SSO Izabela Gruszkowska

**Na oryginale właściwe podpisy
Zgodność z oryginałem stwierdza**

Starszy Sekretarz Sądowy